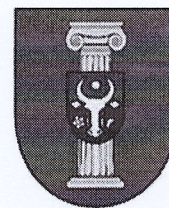

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 192/16**

mun. Chișinău

13.04.2022

Ciubotaru Cristina, inspector de integritate superior în cadrul Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Cazacu Eugenia, șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

Conform art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare Legea nr. 132/2016*), sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.,

Verificarea prealabilă se efectuează de către inspectorul de integritate în termen de 30 de zile de la data repartizării, în conformitate cu cerințele art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 și art. 75 alin. (1) Codul administrativ.

La data de 07.12.2021, inspectorului de integritate superior, Ciubotaru Cristina, i-a fost reparatizată electronic aleatoriu prin intermediul sistemului informațional automatizat e-Integritate, sesizarea nr. 11879 din 07.12.2021 care a stat la baza formării dosarului de control nr. 20210516003 în privința dnei Cazacu Eugenia, IDNP- [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], (*conform datelor din declarațiile de avere și interese personale pentru anul 2020*).

Potrivit sesizării, dna Cazacu Eugenia, șef al Căminului cultural Valea Rusului, ar fi admis eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese prin semnarea tabelului de pontaj în privința soțului – [REDACTED] care deține funcția de deridicătoare și paznic în cadrul instituției. Totodată, petiționarul a menționat că prin Decizia Consiliului comunal Pruteni, r-l Fălești nr. 2/9 din 12.03.2019 Casa de Cultură Pruteni are în subordinea sa filiala în domeniul Culturii în satul Valea Rusului.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării, inspectorul constată că sub aspect de formă și conținut aceasta corespunde rigorilor legii, iar obiectul reclamat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

Potrivit datelor din declarația de avere și interese personale pentru anul 2019, dna Cazacu Eugenia exercită funcția de șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești din 15.08.2005.

Prin urmare, dna Cazacu Eugenia deține calitatea de subiect al declarării în temeiul art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare Legea nr. 133/2016*).

Informația din declarația de avere și interese personale anuală pentru 2020 depusă de dna Cazacu Eugenia confirmă că dl [REDACTED] a obținut venit pentru anul 2020 de la Primăria Pruteni, raionul Fălești.

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, inspectorul de integritate conchide prezența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul Cazacu Eugenia, șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești.

În temeiul prevederilor art. 19, lit. b), art. 31 alin. (1) și art. 37, alin. (4) din Legea 132/2016, inspectorul de integritate a întocmit procesul-verbal nr. 6/16 din 04.01.2022 prin care a dispus inițierea controlului privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Cazacu Eugenia, șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești.

Prin scrisoarea nr. 04-16/56 din 05.01.2022, care conform avizului de recepție nr. DS8005799447AS a fost recepționată la 10.01.2022, dna Cazacu Eugenia a fost informată despre inițierea procedurii de control și despre drepturile care beneficiază potrivit art. 32 al Legii nr. 132/2016.

În ordinea art. 85, alin. (3) și art. 87, alin. (1) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul art. 20, alin. (1), art. 32 alin. (3)-(5) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

Materialele prezentate de Primăria comunei Pruteni, raionul Fălești denotă că dna Cazacu Eugenia, subiect al controlului, exercită funcția de șef al Căminului cultural Valea Rusului, raionul Fălești în baza Dispoziției nr. 13 din 15.08.2005.

Prin Decizia nr. 2/9 din 12.03.2019, Consiliul comunal Pruteni a decis reorganizarea Căminului cultural din satul Valea Rusului, începând cu data de 01.04.2019, în filiala de cultură a satului Valea Rusului din subordinea Casei de cultură din comuna Pruteni, raionul Fălești.

Prin Decizia nr. 2/10 din 12.03.2019, Consiliul comunal Pruteni a decis stabilirea dnei Cazacu Eugenia 0,75 unități de personal din funcția de șef al filialei culturii din satul Valea Rusului începând cu data de 01.04.2019.

Prin urmare, dna Cazacu Eugenia, (*în continuare subiectul controlului*) a avut obligația în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese statuate la art. 11 din Legea nr. 133/2016, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; asigurarea transparenței și a controlului public al activității; responsabilitatea individuală și exemplul personal.

În corespundere cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016, prezintă următoarele noțiuni pertinente cazului:

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației, dna Cazacu Eugenia, identificată prin IDNP - [REDACTAT] este căsătorită cu dl [REDACTAT] (soț) identificat prin IDNP – [REDACTAT], conform certificatului de căsătorie din [REDACTAT].

Urmînd consecutivitatea logică a expunerii, în baza materialelor acumulate la dosarul de control, se atestă că [REDACTED] (soț) întrunește calitatea de persoană apropiată care determină interesul personal al dnei Cazacu Eugenia.

Potrivit art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Pornind de la aceste premise, identificarea unui conflict de interese necesită prezența obligatorie a următoarelor elemente constitutive: calitatea de subiect al declarării, aflare în exercițiul funcției, apariția situației în care subiectul este chemat să ia decizii și prezența interesului personal care influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului/funcției publice.

Conform prevederilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 132/2016, în vigoare la 29.10.2021, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

Prin urmare, prezentei proceduri de control pot fi supuse doar situațiile de conflict de interese apărute pe durata exercitării funcției publice de către subiectul controlului în perioada 04.01.2019-04.01.2022 (trei ani de la data inițierii dosarului de control).

Materialele prezentate de filiala cultură al s. Valea Rusului a Casei de cultură a s. Pruteni, raionul Fălești prin răspunsul nr. 573 din 27.01.2022 denotă că din anul 2012, în subordinea nemijlocită a subiectului controlului, activează dl [REDACTED], angajat în calitate de paznic în baza Ordinului nr. 3 din 01.04.20112 și în calitate lucrător tehnic în baza Ordinul nr. 2 din 01.08.2016.

Considerînd noile prevederi ale Legii nr. 132/2016, din materialele prezentate de Căminul cultural Valea Rusului, raionul Fălești, se rețin următoarele situații în care subiectul controlului a luat decizii și a semnat acte administrative în privința persoanei apropiate, după cum urmează:

1. Ordinul nr. 1 din 01.12.2019 cu privire la acordarea concediului ordinar de odihnă;
2. Ordinul nr. 1 din 16.06.2020 în temeiul HG nr. 381 din 12.06.2020 în scopul diminuării riscului de răspîndire a infecției COVID-19;
3. Ordinul nr. 2 din 04.12.2020 cu privire la acordarea premiului anual personalului filialei culturale s. Valea Rusului pentru anul 2019;
4. Ordinul nr. 3 din 01.12.2020 cu privire la acordarea concediului ordinar de odihnă;
5. Ordinul nr. 4 din 01.12.2020 cu privire la acordarea concediului ordinar de odihnă;
6. Ordinul nr. 1 din 01.12.2021 cu privire la acordarea concediului ordinar de odihnă;
7. Ordinul nr. 2 din 01.12.2021 cu privire la acordarea concediului ordinar de odihnă;

În ordinea art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, subiectul controlului a avut obligația să informeze organul ierarhic superior, despre conflictele de interese reale în care se află, imediat sau nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cerere/demers, să nu emită act administrative și să nu încheie act juridic pînă la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese. Subsidiar, alin. (5) din același articol stabilește că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea actului juridic, în baza unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției.

La acest aspect Primăria comunei Pruteni, raionul Fălești *a confirmat faptul că în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese din primărie, nu este prezentată și înregistrată de către Cazacu Eugenia nicio declarație cu privire la conflictul de interese sau a unui alt document c ear confirma modul de soluționare a situației de conflict de interese ori alte acte care certifică respectarea acesteia.*

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor declarare și soluționare a conflictelor de interese, constituie *conflict de interese consumat*.

Prin prisma normei citate mai sus, inspectorul de integritate conchide că situațiile descrise mai sus constituie conflict de interese consumate de către subiectul controlului în cazul în care fiind în exercițiul funcției și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (soț), dumneai nu a declarat și nu s-a abținut de la luare decizii, semnând cele 7 acte administrative în care este vizat dl [REDACTAT].

Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

În ordinea art. 35 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, în cadrul procedurii de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate are obligația de a invita persoana supusă controlului să-și prezinte punctul de vedere.

Prin invitația nr. 04-16/1602 din 22.03.2022, dnei Cazacu Eugenia, i-a fost solicitat să prezinte punctul de vedere și explicații privind măsurile întreprinse întru respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Dna Cazacu Eugenia a prezentat la data de 06.04.2022, sub nr. de intrare C-272/22, punctul de vedere și explicații prin care invocă următoarele:

„Conform solicitării Dvs. vreau să vă aduc la cunoștință punctul meu de vedere referitor la „încălcările” identificate pe care eu personal nu le socot încălcări, deoarece conform Deciziei Consiliului comunal din 12.03.2019 „cu privire la reorganizarea căminului cultural din s. Valea Rusului” nu mai dețin funcția de șef de filială după cum sunt și salariată conform acestei decizii. Eu am fost impusă să scriu ordinele și să completez tabelul de lucru. M-am adresat la fiecare sfârșit de lună, că aceste acte administrative să fie emise de către directorul casei de cultură Pruteni, dumnealui fiind nou angajat nu știa cum să le scrie, pentru că cartea de ordine a casei de cultură a dispărut și de fiecare dată directorul c/c [REDACTAT] și primarul [REDACTAT] îmi spuneau: „Scrie tu, Jănea!”. Bănuesc, că a fost și este totul intenționat, ca mai apoi să aibă motiv de a mă învinui, fiind supărată din Campania Electorală, deoarece ambele am candidat la funcția de primar. Dacă s-ar fi executat decizia Consiliului corect de către directorul c/c, primar, contabil, eu nu aș fi ajuns în situația dată. Eu menționez repetat, că am scris la rugămintea lor, deși nu am statut de director, confirmat prin decizia consiliului comunal din 12.03.2019. am ascultat întotdeauna de cuvântul primarului, am îndeplinit tot ce mi s-a cerut de la Secția Cultură Fălești, mi-am îndeplinit mereu planul de activitate, pentru care am fost apreciată la mai multe concursuri naționale, festivaluri raionale. Pentru meritele obținute am fost menționată cu diploma de gradul I, din partea președintelui Parlamentului RM”.

Raportate la cadrul legal pertinent cazului și materialului probatoriu disponibil controlului, inspectorul de integritate constată că argumentele invocate de subiectul controlului, nu explică și nu justifică inacțiunile sale de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma cadrului legal pertinent, conducându-mă de principiile concludenței, utilității și veridicității în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probatoriu administrat în raport cu presupusele încălcări invocate la etapa inițierii controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Cazacu Eugenia, șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești, manifestată prin:

- ✓ nedeclararea în termenul prevăzut de legislație, a conflictelor de interese reale în conformitate art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 133/2016, conflictele de interese în care s-a aflat în perioada 04.01.2019-04.01.2022, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al controlului, exercitând funcția de șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (soț), a fost chemată să ia decizii și să semneze în privința acestuia 7 acte administrative, influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

- ✓ nesoluționarea conflictelor de interese în termen prevăzut de legislație, în conformitate cu art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictele de interese în care s-a aflat în perioada 04.01.2019-04.01.2022, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al controlului, exercitând funcția de șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești și avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (soț), a fost chemată să ia decizii și să semneze în privința acestuia 7 acte administrative, influențînd în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.
- ✓ admitere conflicte de interese consumate în perioada 04.01.2019-04.01.2022, în cazul în care, deținînd calitatea de subiect al controlului, exercitînd funcția de șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești și avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (soț), a fost chemată să ia decizii și să semneze în privința acestuia 7 acte administrative, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese.

Potrivit art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Complementar, se rețin prevederile art. 15, alin. (1) din Legea nr. 133/2016, potrivit cărora, actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sînt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

Sub aspect procedural, în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională și după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Conducîndu-se de rezultatele controlului, inspectorul de integritate conchide că inacțiunile subiectului de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese apărute în perioada 21.01.2019-21.01.2022, în cazul în care, a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie în privința acestuia 19 acte administrative și juridice în privința persoanei apropiate (soț), poartă caracter contravențional și cad sub incidența art. 313² alin. (1) și alin. (2) Cod contravențional al Republicii Moldova.

În ce prevede, celelalte efecte juridice, noile prevederi statuate la art. 39, alin. (2) din Legea nr. 132/2016, condiționează inspectorul de integritate în dispunerea măsurilor de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

La caz, informațiile disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate, denotă că subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul regimului juridic al conflictelor de interese, iar în ce prevede natura abaterilor, inspectorul conchide că acestea vizează decizii luate de subiectul controlului în circumstanțe deosebite, în exercitarea cu precădere a

obligațiilor de serviciu și atribuțiilor funcționale, care nu conduc la concluzia că ar fi prejudiciat interesul public sau afectate interesele altor persoane fizice și juridice.

În această ordine de idei, inspectorul de integritate consideră distonantă aplicarea în privința subiectului controlului a măsurii de încetare a raporturilor de muncă, a măsurii de aplicare interdicție în ocupare funcție publică, precum și adresare instanței de judecată cereri de constatare nule cele 7 acte administrative care au fost semnate de către subiectul controlului cu încălcarea dispozițiilor privind conflictele de interese.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, art. 35-38 și art. 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în coraborare cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Cazacu Eugenia, șef al filialei culturii din satul Valea Rusului, raionul Fălești exprimată prin nedeclarare și nesoluționare conformă a conflictelor de interese reale apărute în perioada 04.01.2019-04.01.2022.
2. Se aduce la cunoștința dnei Cazacu Eugenia prezentul Act de constatare și se comunică despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4).

Inspector de integritate superior

Cristina CIUBOTARU